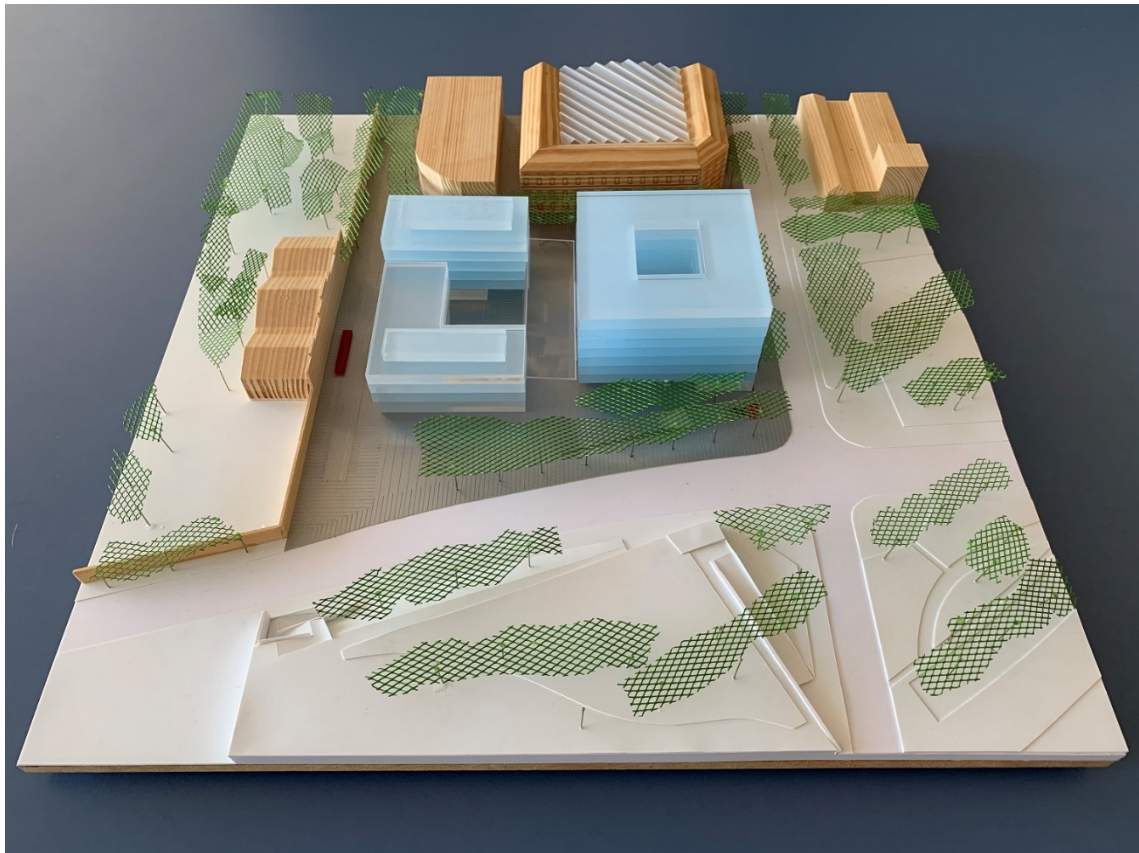

El projecte de l'Antic Mercat del Peix: recerca i innovació per al benestar planetari a Barcelona

Juny del 2020

La Ciutadella del Coneixement

La **Ciutadella del Coneixement** és una iniciativa científica, cultural i urbanística, que convertirà la zona del parc de la Ciutadella, situada prop de la zona costanera del centre de Barcelona, en un entorn de coneixement urbà de referència del sud d'Europa.

La iniciativa està promoguda per l'**Ajuntament de Barcelona**, juntament amb la **Generalitat de Catalunya**. El **govern d'Espanya**, per mitjà de l'Alta Comissionada per a l'Agenda 2030, va recolzar la iniciativa en la seva fase inicial, atès el compromís de la Ciutadella del Coneixement amb el compliment de l'Agenda 2030.

El projecte de l'Antic Mercat del Peix

La primera actuació de la Ciutadella del Coneixement, promoguda pel Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC), el Barcelona Institute of Science and Technology (BIST) i la Universidad Pompeu Fabra (UPF), consisteix en la creació d'un **nou complex de recerca i innovació amb projecció internacional**, que s'ubicarà en els terrenys de l'Antic Mercat del Peix.

El projecte arquitectònic, ja redactat en la seva fase d'ordenació volumètrica, preveu construir tres nous edificis amb una **edificabilitat total de més de 46.000 m²**.

El projecte de l'Antic Mercat del Peix reforçarà el conjunt de les institucions de recerca, innovació, educació superior i cultura ja presents a la zona de la Ciutadella, les quals destaquen en els camps de la biomedicina, la biologia, l'economia, les ciències polítiques i socials, el dret, les humanitats o la tecnologia. El projecte té com a objectiu **concentrar la recerca i la innovació en biomedicina, biodiversitat i benestar planetari** en un mateix lloc, i farà possible una unificació d'objectius compromesos amb els importants i urgents objectius del Planeta.

Els edificis projectats implementaran les últimes tecnologies per minimitzar la contaminació, tant acústica com ambiental, i realitzaran una gestió sostenible de l'aigua, els residus, l'energia i la mobilitat dels seus ocupants. L'objectiu és anar més

enllà d'edificis sostenibles i assolir **edificis regeneratius**, com a model al que ha d'aspirar una ciutat respectuosa i integrada amb el medi ambient.

El projecte arquitectònic de l'Antic Mercat del Peix consta de **quatre subprojectes**:

- un nou edifici de l'**Institut de Biologia Evolutiva (IBE)**, de **6.314 m²**,
- un nou edifici del **Barcelona Institute of Science and Technology (BIST)**, de **25.616 m²**
- un nou edifici de la **Universitat Pompeu Fabra**, de **7.463 m²**
- un nou aparcament soterrani, construït i gestionat per l'empresa pública Barcelona Serveis Municipals (B:SM), de **6.883 m²**

El nou edifici de la UPF al Mercat del Peix

La Universitat Pompeu Fabra ha posat en marxa un programa estratègic per posicionar-se com a referència global en recerca, docència i innovació al voltant del concepte de [benestar planetari](#), entès com un objectiu integral del desenvolupament de la humanitat, basat en l'evidència que el benestar humà, en un sentit ampli, és fortament depenent del balanç ambiental i natural del Planeta i de la solidesa i legitimitat de les institucions polítiques, econòmiques, legals i culturals de la societat.

Durant l'últim segle, la humanitat ha fet grans progressos en la millora del benestar individual, però aquests progressos s'han fet a costa d'una explotació dels recursos naturals a un ritme sense precedents, i han produït també desigualtats inacceptables en salut i riquesa, de les que estem sent testimonis durant l'actual pandèmia.

Els estudis més recents sobre l'evolució del canvi climàtic i la degradació dels recursos mediambientals, o la mateixa pandèmia que estem vivint, ens mostren que ens trobem davant d'una situació d'emergència global, davant la qual es necessiten accions transformadores de naturalesa diversa.

La UPF s'ha proposat focalitzar les seves energies en ajudar a donar resposta a aquesta situació d'emergència global, que planteja reptes als diversos àmbits de coneixement

de la Universitat: des de la salut, la biologia, la política i l'economia fins a les humanitats, les enginyeries, el dret o la comunicació.

És per això que la UPF ha iniciat un programa transversal i interdisciplinari en tota la Universitat, i espera trobar la col·laboració necessària de les administracions, institucions i empreses, nacionals i internacionals, per poder oferir conjuntament solucions en l'entorn del benestar planetari.

Aquest programa s'incardina també en el marc general dels **Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)** de les Nacions Unides, i suposa una aposta decidida de la UPF per assumir la seva responsabilitat com a centre d'excel·lència d'investigació i docència internacional en relació amb aquests objectius d'abast planetari.

Com a part d'aquest programa estratègic, la UPF vol dedicar un **edifici del complex de l'Antic Mercat del Peix** per aprofundir en l'**estratègia interdisciplinària centrada en benestar planetari**.

Aquest nou espai reunirà capacitats altament competitives en biologia, biomedicina, medi ambient, economia, ciències polítiques, dret, humanitats i tecnologia, i les aplicarà a missions relacionades amb el benestar planetari. Aquest entorn també servirà com un punt de trobada per a grups de recerca i innovació nacionals i internacionals amb el propòsit de dur a terme projectes de col·laboració.

Un element clau del nou enfocament al benestar planetari és insistir que la investigació interdisciplinària vagi més enllà de l'excel·lència per produir canvis i impactes substancials, reals i tangibles en el món, en àrees crítiques com són millorar i mantenir la salut i la qualitat de vida de les persones, conservar i recuperar el medi ambient, millorar la generació d'energia i la reutilització energètica, augmentar el nivell cultural de persones i organitzacions mitjançant formació i un accés més informat al coneixement, desenvolupar mètodes per a una millora econòmica justa i sostenible o crear un ecosistema de polítiques públiques amb la investigació i la innovació com a eines bàsiques.

La UPF aposta per establir un **nucli interdisciplinari i obert de grups de recerca d'avantguarda** centrat en un objectiu, el benestar planetari, no en una àrea de

coneixement concreta. Amb objectius específics en un temps determinat, tant en investigació com en innovació. Amb projectes concrets que es defineixen, s'executen i es tanquen. Amb poques posicions fixes i una majoria de participacions puntuals segons projectes concrets.

En una primera aproximació, les àrees d'activitat previstes són:

- Salut global (contaminació i salut ambiental, clima i salut, salut urbana, salut infantil, previsió i tractament de pandèmies, envelliment i malalties complexes, etc.)
- Ciència ciutadana (ciutats sostenibles, qualitat de vida, mobilitat, tecnologia, energia, sociologia, interculturalitat, etc.)
- Governança global i reptes globals (regulació i presa de decisions globals, governança estatal i global, economia, equitat, pobresa, seguretat global, etc.)

Considerant la Ciència de dades i tecnologies digitals i els Sistemes complexos com les principals eines facilitadores.

El compromís de les administracions públiques i / o de donants privats permetria a la UPF crear un **"Centre de Recerca i Innovació per al Benestar Planetari"** en aquest espai, millorant les capacitats d'atracció del millor talent nacional i internacional, i generant en el sistema espanyol de Ciència i Innovació una nova eina d'ajuda a la transformació de la dinàmica interna dels centres d'investigació més potents de país, fomentant la investigació orientada a reptes més interdisciplinaris, amb una visió integrada o sistèmica, treballant en objectius a curt, mitjà i llarg termini, i amb un especial interès en la difusió de resultats.

També seria possible establir, i potser liderar, una aliança de recerca i innovació per al benestar planetari amb els principals centres de generació de coneixement del món.